SCHERZANDO

A

BEETHOVEN

LLVIS MILLET, VICENS M. DE GIBERT, SALVADOR ALBERT, F. LLIVRAT, JOSEP SVBIRA, AMADEV ROIG, T. SOBREQVES, CARLES RAHOLA, EDVARD L. CHAVARRI, J. THARRATS, EMILI BANQVE, JOAQVIM PLA, JOSEP MASSANAS, SALVADOR RAVRICH, JOSEP M. DALMAV, FRANCESC CIVIL, JOSEP GRAHIT, LLORENÇ SAMPERA, PAV CASALS.

CIVTAT DE GIRONA
XXVI MARÇ MCMXXVII

R.39

l' art és una revelació
més elevada que
la ciéncia i la
filosofia.

paraules de beethoven.

Pianos "Cussó Sfha"

verticals, de cua i combinats

GRAN PREMI. — Exposició Universal de Milà

Exposició i venda: Casa Sobrequés.—GIRONA

Ibèria Musical

Canuda, 45.—Telèfon 5190 A.

BARCELONA

Música i Pianos

Noves publicacions editades per Ibéria Musical

Beethoven.—«Sonata patètica» . .	Ptes. 2
» Sonata «Clar de lluna» .	» 2
F. Muset.—Cinc Ave-Maries i dos Glòries (armonium)	Ptes. 2'50
Bottazzo.—Pie Jesu (Pro Defuntis) armonium	Ptes. 2
Rosa Puig.—«Joguines». Col·lecció de 6 peces fàcil per piano	Ptes. 3

PIANOS

"Smith"

Autopianos

PIANOS

"Stainer"

Autopianos

LUTHERIA ARTÍSTICA

Construcció i reparació de tota classe d'instruments d'arc

CASA FLETA

Valldoncella, 38 y Virgen, 1. — BARCELONA

Representant per a la província de Girona:
CASA SOBREQUÉS

LLEGAT
VICENÇ Ma. DE GIBERT

1.336

SCHERZANDO
A
BEETHOVEN

★

REVISTA
M V S I C A L
CATALANA

★

ANY XVIII
GIRONA, MARÇ I ABRIL MCMXXVII
NVM. CXCVII

ARXIU DE MUSICA
CATALUNYA

L'HOME-DÉU

En aquesta data de l'aparició del present nombre de SCHERZANDO, s'escau el primer centenari de la mort de Beethoven, la més alta i resplendent figura musical que ha passat damunt la terra.

La nostra Revista, qui és amarada d'admiració i veneració ilimitades per a la formidable obra beethoveniana, acobla avui, dintre l'humil ropatge d'aquestes pàgines consagrades a la memòria del Mestre eternal, el pensament d'alguns dels seus col·laboradors més selectes per tal d'ofrenar un espiritual homenatge, desbordant com una gran ona de fervor, al qui aportà en el nostre món una nova claror d'art tan viva i pura que mai no podrà extingir-se.

L'home qui afrontà la Dolor amb una fortitud dantesca; l'ànima noble, bondadosa i turmentada, creadora de les més inefables concepcions melòdiques, d'on emana la més profunda, humana i cordial filosofia, ha inflamat d'emocions el nostre cor, palesant-nos, amb son talent i heroïsme, com li eren tots els camins accessibles i fàcils a la Immortalitat.

Per això creiem que la seva darrera Simfonia, més que un vibrant himne de joia, és l'esclat d'un gran cant de resurrecció, car hom diria que l'Art, besant la testa sagrada del taumaturg, ha ultrapassat els vèrtexs més gloriosos i ha assolit els més divins ensomnis del Futur.

B E E T H O V E N ,

GENI FORT I SUBLIM, EN QUI LA LLUITA I LA PASSIÓ ES RESOLEN EN L IDEALISME MÉS PUR I TRASCENDENT DE L' ÁNIMA.

l l u i s m i l l e t

B E E T H O V E N I V Ö L F F L

U N A R I V A L I T A T F R U I T O S A

És un fet conegut que, en arribar Beethoven a Viena l'any 1792, els salons de l'alta aristocràcia austriaca li foren oberts per l'eficàcia de la doble recomenació de l'Elector de Colònia i del Comte Waldstein, son primer Mecenas. En aquell lloc privilegiat hi establí son imperi, i especialment hi dominà com a virtuós del piano en son doble aspecte d'executant de primera força i d'improvitzador sens parió.

Aviat però sorgí un competidor no gens menyspreable: el pianista Wölffl. Josep Wölffl nasqué a Salzburg, la ciutat nadiua de Mozart, l'any 1772, ço és, dos anys després de la naixença de Beethoven. Fou un infant-prodigi, posat molt aviat en mans dels millors mestres: el pare Mozart, Leopold, i el germà de Haydn, Miquel; als set anys ja tocà en públic un concert de violí. Arribà a Viena l'any 1774, precedit de l'anomenada que li havia valgut la seva actuació a Varsòvia, com artista executant i creador, i per espai d'uns quatre anys disputà a Beethoven la supremàcia del mestratge pianístic.

La rivalitat entre Wölffl i Beethoven ens ha pervingut per la descripció quelcom enfàtica del cavaller Ignatz von Seyfried, en aquells temps jove artista de dots prometedores i editor, després de la mort de Beethoven, dels seus pretesos «treballs d'estudi». Segons Seyfried, hi hagué a Viena com una revifalla d'aquelles velles lluites entre els partidaris respectius de dos artistes favorits, la de més ressonància de les quals havia sigut la dels gluckistes i piccinistes a París.

A la ciutat imperial, capitanejava l'host beethoveniana el Príncep Lichnowsky, un dels primers protectors vienesos de l'immortal artista; l'entusiasta més acèrrim del pianista salzburgués era el Baró Raymond von Wetzlar, el palau del qual, en la Grünberg, era hospitalari asil d'artistes, nacionals i estrangers. En aquesta mansió senyorívola tenien lloc, segons expressió de Seyfried, «els combats dels dos atletes». Llà, davant d'una concorrència intel·ligent i entusiasta, i cortèsment apassionada, ara l'un, ara l'altre, sotmetien a l'aprobació d'amics i adversaris l'exterioització musical de llur sentiment i llur fantasia.

Un col·laborador anònim de la «Allgemeine Musikalische Zeitung», citat per Thayer, establia, en una correspondència de Viena, un paral·lel entre ambdós artistes: «Tractaré de precisar les particularitats d'un i altre, sense pendre part a la controvèrsia. El joc de Beethoven és sumament brillant, però té menys delicadesa; en certs moments peca de confús. Beethoven es manifesta amb el més gran aventatge en l'improvització; són verament extraordinàries la seva claretat i sa fermesa en la successió de les idees, quan varia un tema donat, no content de tractar-lo amb els recursos del moment, ço és, l'ornamentació — tal és de més d'un virtuós la fortuna... que el vent escampa,—sinó sotmetent-lo a un real devolupament. D'ençà de la mort de Mozart, que en aquesta especialitat és encara per mi el *non plus ultra,* mai no havia sentit un goig d'aquest gènere en el grau que Beethoven me l'ha proporcionat. En aquest punt Wölffl no pot arribar a la seva mida. Però, Wölffl, afavorit per sa ben fonamentada instrucció musical i pel caràcter seriós de ses composicions, l'aventatja en passatges que semblen d'impossible execució, que tradueix amb una facilitat, una precisió i una claretat que sorprenen. Cal advertir que és ajudat per la grandària de ses mans. I sa interpretació és sempre, especialment en els adagios, tant plaent i insinuant, que hom no sols admira, mes també frueix... Wölffl té encara l'atractiu de sa amable presència, que fa contrast amb el posat més aviat altívol de Beethoven.»

Els dos mestres del piano accedien de bon grat a aquesta mena de torneigs musicals; ells anaven a la seva, ço és, s'entregaven amb tota l'ànima a l'Art i perfeccionaven llurs facultats, i deixaven que els altres discutissin. La festa musical que ells celebraven era tant noble, que mai la discussió al voltant seu no engendrà una desavinença.

Més que rivals, en realitat foren bons companys. Sovint, asseguts al davant de sengles pianofortes, improvitzaven alternativament sobre temes que l'un proposava a l'altre, fins que llurs inspiracions es fonien en una de sola. «Així—diu Seyfried,—crearen nombrosos Capricis a quatre mans, els quals, si hom els hagués pogut traslladar totseguit al paper, haurien desafiat l'acció del temps.» Imaginem semblant espectacle de germanor artística!

Wölffl demostrà sa estima per Beethoven, dedicant-li un recull de ses Sonates. Beethoven, per part seva, de bona fe tractà d'adquirir les delicadeses mozartianes de Wölffl i sa puresa de mecanisme, qualitats que li havien sigut revelades un jorn, per llà l'any 1791, quan pogué admirar el joc pulquèrrim de l'*abbé* Sterkel, i tal vegada relegades a segon terme en el més fort dels arravatataments de sa inspiració. Quan, vers l'any 1800, escriu a son amic Amenda: «Des del temps de ta partença he perfeccionat molt el meu joc com a pianista», hom llegeix entre línies el fruit que Beethoven va treure de sa rivalitat amical amb Wölffl.

La conclusió de Seyfried és ben aconhortadora, quan hom rememora les petiteses a les quals mants cops no saben sostraure's àdhuc els més grans artistes, en tractar-se de competència professional: «S'honoraren mútuament, perque sabien apreciar els mèrits respectius; i, dreturerament, com a bons alemanys, reconeixien aquest principi, que la via de l'art és prou ampla per que molts hi transitin, i que no és necessari ésser devorat per l'enveja en tractar, amb totes les forces, de conquerir la glòria.»

vicents m. de gibert

L'HOME I L'OBRA

En pocs artistes és tan perfecta com en Beethoven la compenetració entre l'home i l'obra. Per això el coneixement de la vida i del caràcter del Mestre immortal ajuda poderosament a compendre les seves creacions. En escoltar-les, cal no oblidar el cor apassionat que no vejé mai realitzat el seu somni amorós; cal no oblidar el músic genial privat del «més noble» dels sentits i que, en sa tràgica desolació demanava a la Providència un dia de benaurança, un instant d'alegria, un sol, que no li fou concedit; cal no oblidar tampoc l'home amant de la societat i adorador de la naturalesa, forçat per la malaltia cruel a recloure's en sí mateix.

L'obra de Beethoven té un encant diví, perquè és profundament humana.

salvador albert

L' EXEMPLE DE BEETHOVEN

Avui que, enlluernats per qualsevol troballa, oblidem el *métier,* és oportú, creiem, de recordar alguns mots de Beethoven.

Deia, doncs, l'any 1817, l'autor de la *Missa solemnis,* referint-se a una obra escrita o, millor dit, refeta, l'any 1809: «Aleshores jo ignorava el que és en realitat la composició; ara sé compondre».

Ara bé: en dir «*ara sé compondre*», Beethoven tenia 47 anys i havia ja creat produccions immortals.

Heus aquí ara altres mots, també exemplars, significatius, del gran artista: «Per a esdevenir compositor—digué Beethoven—cal haver estudiat l'harmonia i el contrapunt durant set o onze anys, per tal d'acostumar-se a adaptar l'invenció a les regles, quan es despertin l'imaginació i el sentiment».

Caldria que els impacients, que els improvisadors, meditessin els mots que acabem de traduir. I ens sembla oportú de recordar que Beethoven fou, precisament, un *modernista,* un cercador de novetats. Ningú no ignora, en efecte, que el gran mestre imità, en començar a escriure, l'estil de Ph. Em. Bach, de Haydn i de Mozart. Creà, però, després, un estil nou, un estil *seu*... del qual eixí, per a començar, el romanticisme!

El desig de coses noves, de nous caires, de nous matissos, en tractar-se d'obres artístiques,... no constitueix, doncs, cap novetat. També innovà Monteverdi!...

El que és tal volta nou, bastant nou, és el menyspreu que hom sent avui, generalment, pel que s'en diu *métier*.

I el resultat és aquést: que, més que produccions propiament dites (obres ben pensades, ben sentides, ben bastides), hom ofereix avui, sovint, pretenciosos... assaigs. I en lloc de parlar, de dir, d'expressar coses, hom balbuceja... talment com els infants!

Caldria, creiem, treballar, pensar, sentir profundament les coses. Caldria, sí, seguir l'exemple de Beethoven. En tal cas, fins les obres lleugeres, frívoles, apareixerien millors!

f. l l i u r a l

BEETHOVEN UNO Y TRINO

TODOS los fieles de la Religión musical deben postrarse con suma devoción ante Beethoven uno y trino: ante el Beethoven Creador, porque produjo culminaciones insuperables en los campos sinfónico y de la música de cámara; ante el Beethoven Glorificador, porque asentó firmemente la dignificación social del músico; ante el Beethoven Salvador, porque flagelado por la vida y atormentado por una cruel sordera que había de inclinar su ánimo al suicidio, una vez recuperadas la resignación y serenidad perdidas decidió conservar una existencia que si habría de proporcionarle tormentos sin fin, a la Humanidad, en cambio, hubo de suministrarla inagotables goces estéticos.

josé subirá

L' OBRA DE BEETHOVEN

PER tractar l'obra magna de Beethoven, fóra precís fer un estudi des dels primitius fins als que varen tenir una influència directa en l'obra beethoveniana. La música, igual que les demés arts, està subjecta a un procés evolutiu. Començant amb els medis d'expressió més senzills, fins a les complicacions més atrevides de la tècnica dels moderns, és evident que s'és arribat a un moment, en que, tant en el fons com en la forma, els mitjans d'expressió no poden ésser més perfectes. Si fem un estudi de l'enllaç de continuïtat, de relació, de renovament, que, paulatinament, s'obra camí preparant el triomf de Beethoven, ens convencerem que aquest procés de continuïtat no s'ha interromput mai: ha seguit una directiva de perfeccionament, tant en la tècnica com en la forma. En el segle XVI, els teòrics, Pere Aaron i Zarlino, foren els primers en defensar l'ús del triton sense preparació, i Lucas Marenzio, el primer compositor que l'usa en ses obres. Monteverde, seguint els passos de Perí, Caccini i Emili del Cavallieri, escriu el célebre *Orfeu* estrenat a Màntua el 1607. Monteverde, temperament fogós, inquiet, esperit innovador, és el primer a rompre amb la rutina de la teoria dels acords consonants i acords dissonants, fent sentir la sèptima de dominant sense preparació que revolucionà, amb aquest modest atreviment, el sistema harmònic.

Al contrari dels florentins, que tractaven la part musical com a element secundari, considerant la trama literària com a valor principal, per assolir el fi determinat d'assimilar-se els mètodes de la tragèdia grega. Monteverde, aprofitant-se del helenisme, no n'és esclau. Associa la part musical a la trama literària, entrant en tan íntima relació, que fan un tot inseparable. Pot considerar-se, des de aquest moment, com el primer assaig, per arribar, passant per noves temptatives de músics de gran talent com Gluck, a assolir el màxim grau de perfecció, del drama líric, amb Wagner.

L'influència de la música italiana en l'escola alemanya és ben palesa, principalment dels venecians.

Enric Schütz, en un viatge d'estudi a Itàlia, s'enamora del, per ell, nou istil que li ofereix l'escola veneciana. De retorn en son país, la fa conèixer, i escriu la primera òpera alemanya adoptant les normes de Monteverde (1627). L'influència italiana és cada dia més marcada. Arriba a mania en els fins del segle XVII, a l'extrem de no voler acceptar les obres que no portessin un intens istil italianitzat. Aquesta anomalia, en un poble de tradició musical com Alemanya, va tenir una influència perniciosa. Compositors de gran talent com Haydn, Haendel, i marcadament, Mozart que, en ses òperes, recorda breument a Cimarosa.

Els primers temps de Beethoven, se ressenten d'aquesta importació d'istil. Haydn i Mozart li serviren de pauta. Beethoven, no podia continuar amb tuteles, per més que els tutors es diguessin, Haydn, Haendel o Mozart. Entrant de ple en el domini de la tècnica, crea les més belles pàginas de gènere simfònic, avalorades amb un nou desenrotllament, amb independència creadora, que el fan inconfusible amb cap geni precursor. Les simfonies *Pastoral, Heroica,* en do menor, la Novena, són obres d'una bellesa tal, que difícilment és possible imitar-les.

a m a d e u r o i g

LA INFANTESA DE BEETHOVEN

TOTA la vida de Beethoven, des que va néixer fins que, en mig d'una terrible tempesta de neu—oh rei Lear!—va morir, fou dolorosa, com poques vides ho hagin estat. L'home que ha enriquit la humanitat amb un dels més grans dons de bellesa, el qui li ha fet assaborir les més intenses i més pures joies de l'esperit,

fou un dels més cruelment posats a prova pel destí. Alliçonadora vida la de Beethoven, que va saber triomfar del propi dolor, transformant-lo en una deu inestroncable de beutats!

D'aquesta vida ingent, hi ha una pàgina que mai no serà prou coneguda: la de Beethoven infant. Jo hi he pensat moltes vegades; jo he evocat molt sovint aquella pobra llar desolada de Bonn—el pare embriac, la mare tuberculosa—, on va obrir els ulls a la llum el dolorós i gran Lluís de Beethoven.

Ja de primer antuvi la vida fou ben dura per a ell. Quan totes les coses somriuen a la divina infantesa, ell va conèixer el càstig, la brutalitat, la misèria. El seu pare, que s'adonà totseguit de les prodigioses facultats del noi, només va tenir un pensament: explotar-les. A quatre anys, el tenia hores i hores sobre el clavecí, o el tancava amb un violí, i el matava de treball. Si no hagués estat el fort temperament musical d'aquell nen silenciós, si no hagués brillat ja en el seu front l'estel anunciador dels elegits, aquest odiós aprenentatge li hauria fet avorrir, per comptes d'estimar-lo, l'art que havia d'immortalitzar el seu nom. Aquells inoblidables anys d'infantesa posaren per sempre més una ombra de dolor i desencant en el rostre voluntariós de Beethoven.

Tot el meu ésser se revolta en pensar que aquest nen que havia d'ésser tractat com una cosa sagrada, passà els dies de la seva infantesa entre privacions i càstigs.

*

No és pas rar el cas dels qui, no havent conegut les joies de la infantesa, han esdevingut eixuts de cor envers els altres homes. Beethoven, en canvi, fou tota la vida, malgrat de la seva misantropia, un cor de nin candorós, sota una aparença de duresa. Home d'una bondat inefable, no va pas *venjar-se* de la seva tràgica sort, no va pas fer el més petit mal als seus consemblants. I és que, en mig d'aquella infantesa penosa, havia resplendit un amor, el ver i únic amor que havia de conèixer Beethoven: l'amor de mare. Heus aquí com ell parlava d'aquesta dona: «Ella era tan bona per mi, tan digna d'amor, la meva millor amiga! Oh! qui era més feliç que jo, quan jo podia pronunciar el dolç nom de mare i ella podia sentir-lo?»

Aquesta santa dona va deixar el món quan Beethoven sols tenia disset anys. Ella fou el somriure de la seva infantesa adolorida i turmentada. I a ella, més que a les altres dones estimades després —que, com Julieta Guicciardi, jugaren amb el seu pobre cor—, hem d'atribuir la inexhaurible claror que il·luminarà eternament l'obra excelsa de Beethoven.

c a r l e s r a h o l a

L'IMMORTAL

TOT el conjunt de les belleses reuneix la obra del Mestre-creador. En un sol fragment melòdic, s'hi descubreix el músic-poeta, i en la seva construcció harmònica, un monument en el qual hi van agermanades l'arquitectura, l'escultura i sobretot, la filosofia. I totes aquestes concepcions del diví Mestre de la Sublimitat, són portades al pautat amb profunditat, altesa i sinceritat immaculades.

tomás sobrequés

HOMENATGE

UN homenatge a Beethoven. Però ¿com trobar-lo que sia digne de la seva memòria? Pot ésser el que fóra més propici seria recordar-se de les paraules de la suau Teresa von Brunswik quant dedica el retrat al Mestre: «Al geni incomparable, al gran artista, a l'home bondadós». Ah! la íntima, profonda bondat del cor de Beethoven! Caldria fer institucions beethovenianes que fossin... això: bondat; borses de viatjes per a artistes joves, publicacions acurades i de fàcil adquisició, premis d'estudis... i en totes elles viuria sempre l'esperit del geni-bondat.

eduard l. chavarri

DESAGREUJAMENT

MESTRE Beethoven! Si a vos que vàreu portar tanta bondad al cor dels homes, poguessin ésser-vos agradosos els sacrificis oferts a la vostra memòria, heus ací quina seria la nostra hetacombe.

L'Arbitrarietat, la Insensibilitat, el Soroll, la Petulància i altres monstres que en el camp de l'art en què apareixeu vos com a valor suprema, donen a balquena proves de

la seva follia, us foren immolats i a pretext de renovacions tècniques, que també nosaltres judiquem necessàries, no podrien en endavant seguir fent a la nostra sensibilitat víctima de les seves procacitats.

No falta, Mestre, quí hagi arribat a negar-vos, a vos qui sou la Veritat!, junt amb aquells que formeu la cort que la nostra admiració us ofrena.
Sí, són atrevits i obstinats, i qui sab si a la fi serà d'ells el triomf! Mes, si això arribés i nosaltres mateixos fóssim obligats a preferir el flaviol de Pan a la lira d'Apol, que les nostres orelles siguin afectades de la mateixa metamòrfosi amb què el fill de Júpiter castigà la grollera irreverència de Midas.

e m i l i b a n q u é

B E E T H O V E N

Agenolla't, esperit,
que Beethoven ha parlat.
Ha parlat de l'Infinit
i de la Immortalitat.

Ens ha dit la lluita ardent
de la Vida i de la Mort,
i aquell gran abrandament
que l'Amor encén al cor.

Ha parlat del goig serè
i del sofriment pregon.
Ha enfortit la nostra fe
i ha aclarit el nostre front.

Ens ha dit que és dolç morir
sobre el pit d'un amor sant;
que la Vida és un sospir
en un cor agonitzant.

1 7 7 0 * 1 8 2 7

Ha parlat que amunt dels cels
quelcom més encara hi ha
que fa palpitâ els estels
amb un ritme sobrehumà.

Ens ha dit heroicament
que el Bé esclata sobre el Mal,
i ens ha empès un vent potent
que transporta a l'Ideal.

En l'alt èxtasi ha parlat...
No hi ha en aquest ritme seu
un ressó d'eternitat?
Més enllà, no hi ha sols Déu?

Canten les constel·lacions
per virtut de l'Elegit.
Ja en el món no hi ha horitzons...
Ah, agenolla't, esperit!

j . t h a r r a t s

B E E T H O V E N

Nom vibrant, reflexe de summa idealitat, ànima creadora de les més sublims i sentides construccions sonores, que en el seu pelegrinatge pel camí de l'adversitat, tingué l'alt gest de llegar-nos un tresor de valor incalculable i al qual la humanitat, en un moment de reconeguda contricció, ha volgut estampar el bes amorós de pregon agraïment.

La seva música ens parla directament al cor i s'endinsa fins embolcallar l'ànima de la més serena emoció. El mateix executant, en interpretar les composicions d'aquest gran Mestre, se sent transportat a les regions insondables del misteri. Un acord, una nota, posa al descobert tota la subtilesa d'aquell esperit aturmentat, ungit de tendresa i d'amor infinit.

Beethoven és la suprema bellesa que es transfigura i es divinitza per a donar-nos a conèixer el llenguatge puríssim i confortant de la immaterialitat.

j o s e p m a s s a n a s

BEETHOVEN I LA LLIBERTAT

Beethoven fou, per damunt de totes les seves qualitats i en mig dels pregons desenganys que li enutjaren la vida, un esperit freturós de llibertat: tota sa vida és una lluita aferrissada per assolir tres caires de llibertat, en els quals va xifrar els anhels suprems de la seva ànima: llibertat d'estimar; llibertat d'expressar l'art sens altre limitació que el sentiment, i llibertat per devenir un home lliure dins el seu país.

El gran músic assolí victoriosament fer triomfar la llibertat de l'Art; les seves composicions, de un 'ant pregon sentiment romàntic, varen rompre amb les convencions clàssiques de la música. El Geni triomfà: triomf que ell hauria gaudit gloriosament, per enter, si no hagués esset el sofriment moral que li produïa la seva progressiva sordera.

Però en les altres lluites per la llibertat, Beethoven, massa temorenc, fondament romàntic i sensitiu, no fou tant venturós: els seus amors no pogueren esclatar joiosos, i les seves més grans il·lusions d'amor degueren marcir-se incompreses i mai correspostes...

El seu anhel per les llibertats polítiques, caigué també en pols; la vana creença de que Napoleó lluitava per donar als pobles d'Europa les seves llibertats, li inspirà aquella incomparable *Marxa triomfal* de la tercera simfonia; però quan comprengué que el gran capdill era no més que un imperialista ambiciós, enterrà entristit la seva gran il·lusió en les notes d'aquella magnífica *Marxa fúnebre a la memòria de un heroi.*

D'haver triomfat en Beethoven sos tres anhels de llibertat ¡qui sap el grau de fortitud i d'optimisme que hauria assolit la seva obra!

Però tal vegada no, car el Geni es forja en la dissort. I és possible que si Beethoven hagués gaudit d'una figura físicament arrogant, i Napoleó hagués esdevingut realment el lliberador d'Europa, Beethoven tal volta no més hauria estat un Mozart més brillant. Ara, malgrat els seus sofriments i adversitats, malgrat la seva misèria física i la misèria espiritual de molts que l'enrondaven, Beethoven és BEETHOVEN.

j o a q u i m p l a

B E E T H O V E N

DIR quelcom nou sobre Beethoven, fóra pretenció temerària després del que ha dit i escrit un segle de crítica musical i el clamoreig devotíssim de vàries generacions. Cercar noves definicions d'allò que és ja consagrat com a definitiu, per ésser la clau mestra que tanca la soperba arcada del classicisme, no passaria d'ésser una mena d'esport literari o dir baix diferent forma el que ja és dit i repetit. Quasi bé, tractant-se de Beethoven, no més pot dir-se allò del filòsof referint-se a la divinitat: Respectem l'augusta majestat del misteri.

Perquè la producció beethoveniana conté el misteri de tot allò que la intel·ligencia humana creu, per article de fe, ésser perfecta.

Però com que un requiriment amical té les seves exigències, com succeeix en el cas present, sense pretensió de dir alguna cosa nova, solament vull fer remarcar una de les impressions que sempre sento quan escolto quelcom de Beethoven: És la ponderació exacta, la mida justa, continent i contingut en perfecte equilibri, per la raó que no hi manca ni hi sobra mai una nota, perquè la periodicitat dels desenrotllos i de les idees és sempre rotunda.

La fraseologia musical té l'energia de la sentència inapel·lable.

Beethoven és un compositor dels pocs que, en escoltar-los, mai produeixen cansament. Les seves obres, per llargues que sien, la Novena per exemple, sempre mantenen l'atenció en la seva màxima tensió.

Quan vol tancar definitivament el seu discurs musical, ho fa de debó i no com aquells compositors, també grans, que tant abunden, que, abans de acabar, es despedeixen de l'oient... vàries voltes, perquè solen creure que es deixen quelcom en el tinter.

Es perquè Beethoven, anava sempre de dret al seu objectiu sense vacilacions, i va concebre les seves obres totes d'una peça com Fídies va concebre el fris del Partenon.

s a l v a d o r r a u r i c h

BEETHOVEN I GIRONA

En l'homenatge universal al gran Beethoven en l'avinentesa del I Centenari de son traspàs, Girona hi és de manera digna: suara, l'Associació de Música ens oferia la sèrie completa dels seus *Quartets de Corda* magníficament interpretats pel Quartet Zimmer; avui, SCHERZANDO col·loca una formosa toia de pensaments al peu del monument que el món aixeca a la bona memòria del geni de Bonn; demà, altres entitats i revistes acabaran de completar la participació de la nostra ciutat en aquesta festa de l'esperit.

En aquest homenatge, no hi podia mancar Girona. Per una d'aquelles coincidències que palesen l'unitat de l'espècie humana, són completament afins l'esperit de la

música de l'immortal compositor de raça germànica, i l'esperit de la nostra urbs, bastida per un poble llatí. D'haver-ne esset absent del Centenari de Beethoven, Girona s'hauria ignorat a sí mateixa.

Tots els qui coneguin profundament Girona, tots els qui sentin el paisatge que l'envolta, han de sentir-se fortament commosos en posar-se en íntim contacte amb la música de Beethoven.

Pels carrers tortuosos de la nostra ciutat, traçats per la vida plena d'inquietuds d'un poble; en la nau alterosa i severa de la nostra Seu; per les terres aspres i rogenques del Montjuich heroic; a la tranquil·la vall de St. Daniel, de tonalitats ben suaus; en les delitoses arbredes que creixen a les vores dels nostres rius; per tot el que dóna caràcter a la nostra Girona, hi plana, com a nota cabdal de son encís, una noble serenor, de línies puríssimes, sense enfarfec ni recargolament de cap mena.

Seguiu l'obra de Beethoven. Hi trobareu les angoixes d'una vida tempestejada com la que reflexen els nostres carrers; hi sentireu la tragèdia heroica de la Gironella i Montjuich; veureu com son esperit, tal com la nostre Seu, s'aixeca majestuosament pel damunt de les misèries de la vida i com en els moments de més tresbalç espiritual, sap enlairar l'esguard cap el camí que assenyala l'agulla de St. Feliu. També hi trobareu pàgines d'un viure tranquil i optimista, tal como el que es respira en la pau de les nostres valls i en la frescor de les nostres arbredes; però, per damunt de tot, el que us colpirà com a nota suprema en la música de Beethoven, és la mateixa serenor, noble i pura, que caracteritza els tocoms de la nostra Girona.

I és que les vides de Beethoven i de Girona s'han desenrotllat d'una faisó semblant. Plaçats a la terra en llocs privilegiats, no pogueren fruir del doll de benaurances que Natura els oferia: el fat llençà contra ells totes les malvestats i hagueren de sofrir les escomeses de l'adversitat més tenaç. Sols el tremp magnífic de l'ànima llur els permeté eixir victoriosos de la terrible lluita que els mostrà còm eren miserioses les gaubances materials; i, fitant definitivament llur esguard en les altes regions de l'esperit, una noble serenor impregnà totes llurs obres.

L'obra de Beethoven és l'evocació musical de la ciutat nostra. I si un déu hagués volgut donar forma real a la música de Beethoven, hauria hagut de bastir la nostra Girona.

j o s e p m. d a l m a u

ÚLTIMS ANYS DE BEETHOVEN A VIENA

QUANTES circumstàncies envolten el nostre corrent de vida, per insignificantes que siguin, adquireixen, de sobte, al contacte d'un super-home, d'un geni, un relleu i un interès insospitats. Un fragment musical resta pobre, insípit, en mans inexpertes, i fins sembla que li falta vida per acabar de exposar-se; en canvi, que d'aquest mateix fragment se n'apoderi un geni creador i tot seguit retrobarà sa plena força d'expressió i sa fecunditat inestroncable. És el propi dels esperits privilegiats imprimir als demés éssers, fets o objectes que contribueixen a llur existència, un segell de posteritat inconfusible.

Sembla, doncs, a propòsit en aquest primer centenari de Beethoven parlar d'un fet de la seva vida que és, potser, el que més guarda relació amb la sensibilitat popular catalana; es tracta dels últims anys del genial sord, transcorreguts a l'estatge de Nostra Dona de Montserrat a l'imperial ciutat de Viena.

Refereix l'història que l'infanta Maria, filla de Felip III d'Espanya, abans d'empendre la seva marxa a Austria per contraure-hi matrimoni amb el príncep hereu de la casa dels Hapsburg, devota de la Mare de Déu, volgué visitar per darrera vegada Montserrat i acomiadar-se de la Patrona de Catalunya en son Santuari ja famós en aquella època. Dels PP. Benedictins, moradors d'aquella muntanya, rebé aleshores l'oferiment de que l'un d'ells la acompanyés a Viena a fi d'instaurar-hi el culte a la Verge Bruna, i, a la sombra del seu mantell, un Monestir, tot com en el nostre principat.

L'arribada del primer benedictí a la Cort imperial, portador a l'ensems d'una preciosa imatge de la Verge, s'ensepegà amb les angúnies de la crítica campanya contra Gustau Adolf. L'Emperador Ferran II, implorada l'assistència de la Mare de Déu Montserratina, emprengué coratjosament les operacions prompte coronades amb l'afortunada, encar que cruenta, batalla de Lutzen en 1632, que retornà la pau als seus Estats.

En prova d'agraïment, el Temple i el Monestir foren poc després una magnífica realitat a les afores de la ciutat. Tant el culte i veneració de la Verge de les Batalles, com allí l'anomenaven, com l'actuació espiritual i artística dels monjos adquiriren ben tost un nom i floreixament immens. El poble, d'aquest convent, en deia la casa del espanyols negres: «Schwarzspanierhaus» referint-se al color de l'hàbit i a la nacionalitat dels seus moradors.

Destruït en 1683 durant el setge de Viena per l'exèrcit turc, fou el monestir nova-

ment construit en 1690. No obstant en 1783 foren secularitzats temple i monestir per l'emperador reformista Josep II, i dedicats a magatzems d'intendència i poc després a vulgars habitacions de lloguer.

Es en aquest venerable casal que per casualitat vingué en busca de repòs i de soletat el nostre heroi per passar-hi els últims anys de la seva vida, en 1825, tot just acabats la novena Simfonia i el dotzè Quartet. Les habitacions eren espaioses, i en una d'elles hi havien dos pianos de cua, obsequi l'un de la Societat filharmònica de Londres, i l'altre, deixat per una casa de música de Viena, amb un dispositiu particular de resonància com una caixa d'apuntador de teatre a fi de concentrar la sonoritat a l'oïda del executant.

En aquest místic i antic recinte de la nostra Moreneta, és on composà els seus quatre darrers Quartets, obres totes quasi bé més divines que humanes. Els catalans bé podem sentir en tan sublims inspiracions com un alè de la nostra terra i imaginar-nos-hi una ombra de la nostra muntanya, car Beethoven, cor indagador, sensiblement cristià i amant de tota manifestació espiritual, no hauria desoït la gran veu que tenen en sí tots els històrics monuments, com escrivia temps enrera Huysmans parlant de l'ànima de les catedrals. L'ànima d'aquell casal, encara que desafectat, era Montserrat.

Aquí morí, a 26 de Març, l'immortal Beethoven confortat amb els divins auxilis del cristianisme al que havia pertenescut tota la seva vida, i voltat dels seus íntims. L'esquela de defunció deia el següent: «Se us prega d'assistir a l'enterrament de Lluís »Van Beethoven que tindrà lloc el 29 de Març a les tres de la tarda; reunir-se a la »casa mortuòria, casa dels espanyols negres n.° 200, als glacis, davant la porta dels »escocesos; d'allí el cortegi anirà a la església de la Trinitat, dels PP. Menors del »carrer de l'Alser.

»Fou el 26 de Març de 1827 cap a les 6 del vespre que el món musical sofrí la pèrdua »cruel i irreparable en la persona de Lluís Van Beethoven. B. ha sucumbit de resul»tes d'una hydropesia als 56 anys, enfortit amb els Sagraments de l'església. Ulte»riorment s'avisarà la data dels funerals costejats pels amics i admiradors de L. V. B. »Aquesta tarjeta es facilita en els magatzems de l'Editor Tobias Haslinger.—Imprem»ta Anton Strauss.»

Veus aquí per quina rara casualitat es trovaren íntimament units l'acte més sublim del genial sord i la més pura expressió de l'espiritualitat catalana.

f r a n c e s c c i v i l

L'ESPERIT DE BEETHOVEN

QUAN hom escolta les obres de Beethoven no es pot sostraure a la visió del mestre en els moments més culminants de la seva vida interessantísima. Se el sent riure i plorar, estimar sense ésser correspost i, pel damunt de tot, plana en la sala en què es desgranen les seves obres, aquella passió torturadora, aquell gran fons d'humanisme i realitat de les belleses de la naturalesa concentrada en el seu doll d'inspiració, i com si ell ens ho expliqués amb la paraula més viva, convincent i fogosa, entenem ben bé el que ens diuen els sons dels instruments i en escoltar-lo amb la més pregona atenció, arribem a fruir de quelcom inefable que, impulsant els moviments rítmics del nostre cor, mentres la nostra pensa reconstrueix les idees desenrotllades pel mestre, es posen en tensió i vibració les fibres més ultrasensibles del nostre ésser esclatat en la més ufanosa emoció. És l'esperit de Beethoven que ens fa sentir i estimar-lo com cap altre mestre.

josep grahit

BEETHOVEN!

QUANTES evocacions té per a mi aquest nom! Ho remembro com si fós ara. Era un dijous; al col·legi fèiem festa per la tarda. Al *Teatro Principal*, de Barcelona, en la tarda d'aquell mateix dia, hi tenia lloc un concert simfònic, dirigit per l'eximi violinista i fundador de la *Sociedad de Conciertos*, de Madrid, En Jesús Monasterio.

Com sia que de casa a l'esmentat teatre hi havia poques passes, (nosaltres vivíem llavors al Passatge Madoz), vaig poder obtenir el permís dels meus pares per anar-hi.

No recordo ben bé les obres del programa. Tan sols una retinc a la memòria: l'*andante* de la Sonata Pastoral, arranjada pel propi Monasterio, per a instruments d'arc.

Tenia jo molts pocs anys (ai, làs) i es pot dir que era la primera vegada que sentia una orquestra seriosa, car en el nombre reduït d'òperes que jo havia oït fins aleshores, se podia dir que ben escàs paper hi tenia l'orquestra.

El programa anà descabdellant-se, fins que vingué el torn de dit *andante*. Sentir les primeres notes i començar a tremolar d'emoció tot va ésser u. Per més que aguantava l'alè, de por que la meva respiració ofegués la melodia, de res hi valia. Finalment acabà l'obra, i em vaig sentir els ulls humits per l'emoció. Fins a trobar-me al carrer no vaig tornar en mi. En arribar a casa, el primer que se'm va ocórrer fou demanar diners per comprar les Sonates de Beethoven: i això que tot just havia començat a pianotejar!

Quan el Mestre me va veure comparèixer l'endemà amb el volum sota el bras, va dir-me: — Ja sabs que per tocar això es necessita un mecanisme que tu estàs molt lluny de tenir encara? Ja m'ho penso, vaig dir-li, però, deixi'm tocar tan sols un *andante* que ahir vaig sentir al Teatre Principal. Així fou, i un cop haver-me'n fet passar les ganes, vaig desar el volum i tornar a fer escales i arpeigs a desdir.

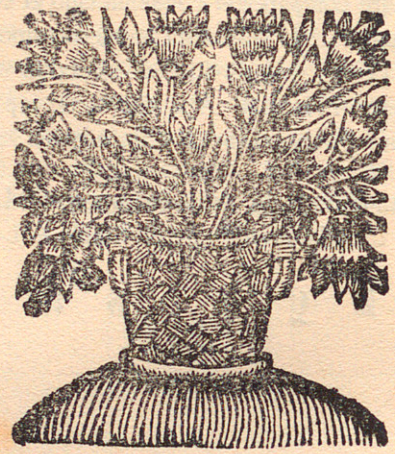
Aquell dia memorable d'un dijous a la tarda, fou per a mi el bateig artístic i l'entrada triomfal al culte del veritable Art.

l l o r e n ç s a m p e r a

FRAGMENT EPISTOLAR

PARIS, 12 MARÇ 1927. «PER MANCA MATERIAL DE TEMPS, NO CREC QUE EM SIA POSSIBLE COMPLAURE A LA REVISTA SCHERZANDO, A LA QUAL FELICITO PEL SEU PROJECTE. — QUASI TOTS ELS MEUS CONCERTS, DES D'ARA FINS ACABADA LA TEMPORADA, SERAN DEDICATS A BEETHOVEN. QUÍ ENS HA DONAT MÉS QUE ELL? TOT EL QUE ES FACI SERÁ POC, PERÓ SERÁ L'EXPRESSIÓ DE LA NOSTRA GRATITUD.»

p a u c a s a l s

dalmáu carles, pla. s. a.
impremta
girona

PIANOS "Cussó Sfha"

VERTICALS I DE CUA

AUTOPIANOS "Cussó Sfha"

Primera marca espanyola i preferida per tots els grans concertistes

Cornetins i Trompetes COUESNON & C.ª

(MODELS MONOPOLE)

Instruments d'afinació justa, dolcesa de sonoritat i fàcils d'emissió.—Marca predilecta.

Fiscorns Solistes T. SOBREQUÉS

Tot el conjunt de belles qualitats posseeixen els FISCORNS SOLISTES T. SOBREQUÉS. — Certifiquen els concertistes que són una vera joia ja siga per la seva perfecció tècnica, com per la bellesa de sonoritat.

Gramofons : Nova Gramola

(La Voz de su Amo) S. A. E.

La millor marca mundial.—Totes les grans celebritats impresionen en els excel·lents discs del GRAMOFON (LA VOZ DE SU AMO), de impressió la més perfecta per mitjà del modern procediment elèctric, amb eliminació del refrec.

EXPOSICIÓ, AUDICIONS I VENDA:

T. SOBREQUÉS. - GIRONA

Curs de Violoncel

per

SANTS SAGRERA

Professor del Conservatori de l'Ateneu de Igualada

Balmes, 158, 2.on — BARCELONA

E. MORERA

Lliçons d'Armonia, Contrapunt, Fuga, Composició i Instrumentació.

Lliçons per correspondència

València, 261.—BARCELONA

Ensenyament del Violí

Curs de perfeccionament

E. TOLDRÀ

Carrer de Aragó, núm. 360, 2.ª - BARCELONA

GRAMÓFONO S. A. E.

Totes les celebritats mundials impresionen en els cèlebres discos marca LA VOZ DE SU AMO.

J. Baró Güell

Lliçons de Solfeig. – Teoria. — Harmonia. Contrapunt.—Fuga.—Composició.—Instrumentació

Preparació per a els alumnes que cursen el Magisteri

Nort, 10. — GIRONA

A. Boileau i Bernasconi

ESTAMPACIÓ DE MÚSICA

Provenza, 285 Barcelona

Acadèmia Marshall

Piano elemental, superior i curs de perfeccionament

Teoria i Harmonia

Direcció: F. Marshall. – Rambla Catalunya, 106, pral.

BARCELONA

Acadèmia de Música

dirigida pels mestres

J. M.ª Carbonell i Rvnt. Ferran Forns

Classes: Violí, Piano, Solfeig i Teoria

Cort-Reial, 3, 2.º — GIRONA

ACADÈMIA CIVIL

DIRECTOR: F.co Civil

Rambla, 29, 1.er - GIRONA

Piano, Solfeig, Teoria, Harmonia, Composició i Instrumentació.

Unió Musical Espanyola - Filial

DE BARCELONA

Portal del Angel, 1-3. – Barcelona

Música.—Pianos.—Instruments.—«Les nostres cançons». Edició de melodies per a cant i piano dels nostres millors compositors.

Couesnon & C.ª - París

Cornetins, Trompetes i demés instruments

Primers premis en totes les Exposicions

La marca Couesnon & C.ª és la preferida per a tot el professorat. — Set fàbriques. — Producció anual de més de 100.000 instruments.

Henry Lemoine & C.ia — PARIS

EDITORS DE MÚSICA

Extensíssim catàleg d'obres en tots els gèneres

Obres de concert, religioses i d'estudi

Publicacions contínues de totes les **novetats**

IMPORTANT: Reservem aquesta pàgina destinada a anuncis, exclusivament als suscriptors de SCHERZANDO, en les condicions excepcionals següents: tamany 6 cm. por 2 1/2 cm.; preu, 6 pessetes anyals.

LAVS BEETHOVEN

1770 - 1826

DVES PESSETES